

С. 9–12.

2. Дубас О. Політична комунікація у глобальному інформаційному суспільстві: надбання і виклики. *Політологічний вісник. Збірник наукових праць*. К.: «Інтас», 2007. Вип. 30. С. 297–303.

3. Закон України "Про Стратегію інформаційної безпеки" Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6852021-41069> (дата звернення 03.01.2024 р.).

4. Кібербезпека в інформаційному суспільстві: Інформаційно-аналітичний дайджест / відп. ред. О.Довгань; упоряд. О.Довгань, Л.Литвинова, С.Дорогих; Державна наукова установа «Інститут інформації, безпеки і права НАПрН України»; Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського. К., 2023. №9 (вересень). 351 с.

5. Прудникова О. В. Масова комунікація як підґрунтя розвитку інформаційної культури. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. 2014. № 1 (20) С. 53-60.

6. Фролова Н. Особливості використання соціальних мереж у діяльності органів публічної влади. *Публічне адміністрування: теорія та практика*: ел. збірн. наук. пр. Дніпропетровськ, 2019. № 1 (21). С. 1-15.

Рогозіна Анастасія

Здобувач першого рівня вищої освіти,
спеціальність «Політологія».

Донецький національний університет імені Василя Стуса

ПРОБЛЕМИ ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЇ КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Культурна дипломатія набуває все більшого значення в світовій політиці, як один з ключових та сучасних інструментів у процесі формування зовнішнього іміджу держави. Проблема інституціоналізації культурної дипломатії є актуальною для України, яка з моменту проголошення незалежності знаходилась в процесі формування свого іміджу у зовнішньому середовищі. Особливого значення ця проблема в українському політичному просторі набула з початком повномасштабного вторгнення росії в лютому 2022 р. та впровадженням в державі воєнного стану [2].

Метою дослідження є виявлення проблем інституціоналізації культурної дипломатії України в умовах воєнного стану як інструменту формування

зовнішньополітичного іміджу держави. Дослідження визначеної проблеми доцільно розглядати через призму неоліберальної концепції «м'якої сили» Дж. Найя, яка передбачає здатність держави досягати стратегічних завдань і просувати свій позитивний імідж на міжнародній арені через привабливість її характеристик [3].

Політика культурної дипломатії, володіє універсальним інструментарієм та чинить безпосередній вплив не тільки на процес формування іміджу держави у зовнішньому середовищі, а також дозволяє сформувати стале уявлення про історію та культуру країни, виокремити айдентику національного бренду та національну ідентичність тощо.

До 2022 р. позиціонування України в світовому просторі, за допомогою інститутів культурної дипломатії, було критичним завданням, у відповідь на агресивну інформаційну політику Російської Федерації у зовнішньому середовищі, З початком анексії Криму і окупацією частини Донецької і Луганської областей у 2014 р., перед Україною у сфері культури постали проблеми, які були пов'язані зі знищенням і крадіжкою культурної спадщини на окупованих територіях.

Під час війни культурна дипломатія зіткнулась я з рядом системних викликів, серед яких варто виокремити наступні:

- Відсутність комплексної державної концепції збереження і захисту культурних об'єктів в умовах війни;
- Скорочення бюджету: початок повномасштабного вторгнення в лютому 2022 року призвів до перерозподілу бюджетного ресурсу на користь потреб оборони та безпеки, що призвело до кризи в культурному секторі;
- Іміджеві втрати: війна має безпосередній вплив, як на зовнішній так і на внутрішній імідж держави. Військовий конфлікт може ускладнити процес налагодження міждержавних ініціатив, зокрема й в секторі культури;
- Знищення та розкрадання культурної спадщини країни на окупованих територіях.

Вирішення даних проблем культурної дипломатії в умовах війни потребують комплексного підходу та синергії між урядовими органами, міжнародними партнерами та громадським сектором у процесі пошуку альтернативних стратегій та джерел фінансування. Одним із головних завдань, які постали перед державними органами України це інституціоналізація культурної дипломатії, що передбачає створення єдиної платформи інституцій, які зможуть забезпечити системну роботу по формуванню сучасного іміджу України, який буде привабливим для потенційних інвесторів та матиме єдину, аргументовану відповідь на питання: «Хто ми є?». Дозволить залучитись підтримкою в процесі відновлення пам'яток культури та національної історії України.

Проблема інституціоналізації культурної дипломатії України вперше стала актуальною на державному рівні в березні 2015 році, у зв'язку з появою державної установи Українського інституту, який належав до сфери управління Міністерства закордонних справ [1]. Станом на цей час державна політика в сфері культури мала хаотичний характер, прийняття рішень носили непослідовний порядок, відповідно даний підхід продемонстрував неефективність щодо створення позитивного іміджу України у зовнішньому середовищі. Метою створеного інституту була розбудова довгострокових відносин, що базуються на принципі синергії органів державної влади і суспільства, довірі, та максимальній консолідації можливостей, поєднання конкуренції та кооперації всіх стейкхолдерів для успіху в процесі досягненні державних цілей щодо розвитку культури. Як наслідок, формування сучасного, унікального іміджу України, який буде викликати інтерес потенційних партнерів, сприяти покращенню розуміння та сприйняття України у світі, а також позитивно впливати розвиток її культурних зв'язків з іншими країнами.

Слід зазначити, що Український інститут необхідно сприймати, як один із ключових національних проєктів в галузі культури, інструментальний потенціал, якого є достатньо дієвим. Сформована «Стратегія Українського інституту на 2020-2024 роки», включала ряд пріоритетних напрямів розвитку, що дозволило певною мірою підлаштуватись під обставини того часу (до 2022р.) та сформувати принципово новий механізм функціонування даної інституції. Проте, в сучасних умовах існує ряд проблем у його функціонуванні, в силу того, що механізми реалізації політики в умовах війни є недосконалими та потребують адаптації до сучасних реалій.

Отже, можна виокремити ряд проблем державної політики в процесі інституціоналізації культурної дипломатії України:

- Хаотичність прийняття рішень, відсутність концептуального бачення загальної стратегії просування зовнішнього іміджу держави;
- Відсутність синергії органів державної влади в процесі формування Українського інституту;
- Нерозуміння того, як імплементувати попередні напрацювання у сфері культурної дипломатії в новостворену інституцію (Український інститут);
- Недостатня інформаційна база інституцій, відсутність моніторингових досліджень, які б вказували на попит українського культурного продукту в різних країнах світу.
- Недостатність фінансування та релевантності наявних стратегій по впровадженню та інституціоналізації культурної дипломатії, як інструменту «soft power» в державному управлінні.

Таким чином, перед українською державою гостро стоїть питання підтримки інституціоналізації культурної дипломатії в умовах воєнного стану.

Незважаючи на перехід війни у затяжну фазу, для України важливо продовжувати формувати ефективну модель позиціонування культури в середині системи та за її межами, зберігати, відновлювати і повертати культурну спадщину держави, мати чітку стратегію підвищення позитивного іміджу країни на міжнародному рівні.

Список використаних джерел

1. Стратегія Українського Інституту на 2020-2024 роки. *Офіційний веб-портал*. URL: [strategy-ukrainian-institute-3.pdf \(ui.org.ua\)](#) (дата звернення 03.01.2024 р.).
2. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022. *Президент України*: офіційне інтернет-представництво. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397> (дата звернення 03.01.2024 р.).
3. Nye, Joseph. *Soft Power. The Means to Success in World Politics*. New York: Public Affairs, 2004. 192 p.

Зарічняк Олег Олександрович

Здобувач третього рівня вищої освіти.

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В СФЕРІ КІНЕМАТОГРАФІЇ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ

Спроби поширити ідеї «рах moscovita» з усіма їх варіаціями на території України беруть свої витoki задовго до відновлення незалежності. Одним із важливих інструментів, що використовувався для пропаганди даних наративів було кіно. Із самого початку його популяризації, на території України, воно майже повністю перебувало під контролем радянської тоталітарної/авторитарної влади й працювало на продукування ідеологічних концептів Радянського Союзу. Винятки із цього правила зазвичай не проходили державну цензуру, а долі авторів які занадто сильно відхилились від встановленого владою курсу завершувались трагічно, згадаємо тих самих О. Довженка або ж С. Параджанова,

З відновлення незалежності України почався новий етап інформаційної війни. Мистецтво і, зокрема, кінематограф в умовах сучасності й досі використовується як інструмент впливу на маси, хоча інтеграція ідеологем в структуру фільмів стало складнішим і менш очевидним для пересічного споживача. Важливості даній проблемі додали події 2014 року. Після початку гібридної війни розв'язаної Росією, питання